

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
26.07.2019

ВИСНОВОК
про невідповідність кандидата на посаду судді
Вищого суду з питань інтелектуальної власності
Торчинюка Вадима Георгійовича
критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про кандидата на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності, суддю Господарського суду Рівненської області **Торчинюка Вадима Георгійовича** (далі – Кандидат), Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність Кандидата критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Кандидат, не перебуваючи на робочому місці, ухвалював судові рішення.

(підпункт 6.5 п. 6 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

За даними досьє та Єдиного державного реєстру судових рішень Кандидат ухвалив щонайменше 39 судових рішень в період перебування у відпустці чи на навчанні, зокрема:

- судові накази від [09.01.2013](#) і [15.01.2013](#);
- судові накази від 16.05.2013 ([1](#), [2](#));
- судовий наказ від [17.07.2013](#) та ухвала від [18.07.2013](#);
- судовий наказ від [20.11.2013](#);
- судові накази від 15.01.2014 ([1](#), [2](#));
- судові накази від 23.01.2014 ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#));
- судові накази ([1](#), [2](#), [3](#)) та [ухвала](#) про виправлення описки від 11.08.2014;
- судовий наказ від [26.09.2014](#);
- судові накази ([1](#), [2](#)) від 19.12.2014;
- судовий наказ від [12.01.2015](#);

- ухвала про виправлення описки від [16.03.2015](#);
- судові накази від [27.04.2015](#), 28.04.2015 ([1](#), [2](#)), [29.04.2015](#);
- ухвали від 18.05.2015 ([1](#), [2](#));
- судовий наказ від [26.06.2015](#);
- судовий наказ від [01.10.2015](#);
- судові накази від 16.12.2015 ([1](#), [2](#));
- судовий наказ від 30.03.2016;
- судові накази від 24.10.2016 ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#));
- судовий наказ від [21.11.2016](#).

Щодо судових наказів Кандидат пояснив: *“У Постанові Пленуму Вищого господарського суду України від 17 жовтня 2012 року №9 “Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України” зазначено, що якщо судове рішення місцевого господарського суду переглядалося в суді апеляційної інстанції і наказ видається (надсилається) після здійснення такого перегляду, то дата видачі наказу має збігатися з датою повернення матеріалів справи (матеріалів апеляційного провадження) із суду відповідної інстанції до місцевого господарського суду”.* Таким чином, Кандидат нібито виготовляв тексти своїх рішень під час перебування на роботі, однак датами ухвалення цих рішень вказував дати надходження до суду матеріалів справи.

Водночас щодо ухвал Кандидат пояснив: *“Ухвали у справах №918/94/13-г, 918/803/14, 918/181/15, проекти яких підготовлено помічником судді, підписано суддею ЕЦП, відповідно, 19.07.13, 13.08.14, та 06.04.15, тобто не в період перебування у відпустці”.*

Очевидно, Кандидат має на увазі ухвали від [18.07.2013](#), [11.08.2014](#), [16.03.2015](#). Пояснення, надані Кандидатом, не спростовують того факту, що дати, вказані в судових рішеннях, не відповідають дійсним датам ухвалення цих рішень саме суддею, а не помічником.

Більше того, Кандидат заперечив, що 18.05.2015 не перебував на робочому місці: *“Ухвали у справах № 5019/2077/11 та 918/504/15 винесені та створені 18.05.2015, оскільки, в цей день я не перебував ні у відпустці ні у відрядженні, що підтверджується, зокрема, протоколом автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 18.05.2015 року (копія протоколу додається)”.* Також Кандидат надав копію протоколу з автоматизованої системи розподілу справ, відповідно до якої 18.05.2015 він брав участь у розподілі.

Однак інформація, що міститься у досьє Кандидата, спростовує його пояснення. Так, відповідно до Наказу від 16.05.2015, підписаного головою суду, тобто самим Кандидатом, він відбув у відпустку без збереження заробітної плати за сімейними обставинами строком на один календарний день 18.05.2015 (ст. 854 [досьє](#)). Примітно,

що копію цього наказу надав до комісії сам Кандидат під час проходження кваліфікаційного оцінювання.

Таким чином, Кандидат не лише не пояснив неодноразові факти зазначення неправдивих даних щодо часу ухвалення рішень, але й повідомив недостовірну інформацію Громадській раді доброчесності. Більше того, інформація, яку повідомив Кандидат, може також свідчити про те, що до автоматизованої системи розподілу справ було внесено недостовірні відомості.

Разом з тим, Громадська рада доброчесності звертає увагу на те, що в період з 2013 по 2017 роки Кандидат здійснив щонайменше 70 закордонних поїздок. Більшість з цих поїздок були короткотривалими, а для їх здійснення Кандидат часто брав короткотривалі відпустки без збереження заробітної плати, посилаючись на “сімейні обставини”. Водночас в період з 2014 по 2017 роки Кандидат перебував на посаді голови суду. Саме ці численні поїдки і зумовлюють невідповідність дат, зазначених у судових рішеннях, винесених Кандидатом, датам їх ухвалення.

2. Кандидат не пояснив переконливо джерела походження ліквідного майна, витрат, отриманих благ (його, членів сім'ї чи близьких осіб).

(підпункт 4.9 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

25.11.2009 на підставі рішення Луцького міськрайонного суду Торчинюк Наталія Володимирівна, колишня дружина Кандидата, набула у власність п'ять земельних ділянок (призначення - для ведення особистого селянського господарства) сукупною площею понад 16 га на території Вишнівської сільської ради Любомльського району Волинської області. Також 24.06.2008, 19.11.2008 та 20.10.2009 вона придбала ще три земельні ділянки сукупною площею понад 11 га на території Волинської області.

На момент набуття усіх земельних ділянок Кандидат та Торчинюк Н. В. перебували у шлюбі.

Громадська рада доброчесності запитала у Кандидата обставини набуття у власність цих земельних ділянок, з огляду на обмеження щодо площі земельних ділянок, які може набути у власність особа, визначені Земельним кодексом України.

Кандидат пояснив, що його тодішня дружина набула ділянки в законний спосіб: “Були певні домовленості з іншими суб'єктами щодо реалізації на згаданих ділянках спільного комерційного проекту, із залученням іноземного підприємства. Проте під впливом економічної кризи, та через порушення домовленостей цими суб'єктами (майбутніми партнерами), даний проект реалізувати не вдалось. Що призвело до

судових проваджень і як наслідок, набуття у власність суміжних земельних ділянок (в одному масиві) за рішенням суду”.

При цьому, Кандидат не пояснив, в який спосіб земельні ділянки отримали ці суб'єкти та не надав жодних документів, які могли б підтвердити його слова.

На переконання Громадської ради доброчесності, такі пояснення Кандидата не спростовують сумнівів у законності набуття цих земельних ділянок у власність. Призначення усіх ділянок - для ведення особистого селянського господарства. На момент набуття цих ділянок у власність діяла заборона на відчуження земель сільськогосподарського призначення, в тому числі на передачу таких земель в рахунок невиконаних зобов'язань.

Також Громадська рада доброчесності звертає увагу на те, що Комісія вже дала оцінку подібній ситуації під кутом зору критеріїв доброчесності під час конкурсу до Вищого антикорупційного суду. Так, Комісія спільно з Громадською радою міжнародних експертів припинила участь в конкурсі кандидата Постульги Василя Євгеновича, який протягом 2008-2009 років набув у власність 12 земельних ділянок сукупною площею майже 40 га на підставі рішення суду.

3. Кандидат безпідставно не задекларував своєчасно майно члена сім'ї, що є ліквідним активом.

(підпункт 4.9 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Згідно з даними досьє, 20.04.2018 син Кандидата, Торчинюк Іван Вадимович, отримав у подарунок від своєї матері, Торчинюк Н. В., адміністративне приміщення площею 353,4 кв.м та будівлю майстерні площею 172,9 кв.м по вул. Плитниця у м. Луцьку. Кандидат не задекларував ці приміщення у декларації за [2018](#) рік.

У поясненнях Громадській раді доброчесності Кандидат вказав, що не мав обов'язку зазначати ці приміщення у своїй декларації, оскільки тоді його син був повнолітнім, а вони не проживали спільно. Проте Громадська рада доброчесності вважає, що оскільки Кандидат вказав сина у декларації як члена сім'ї, то мав відобразити належне йому майно.

4. Кандидат не вжив достатніх заходів для з'ясування майнового стану осіб, стосовно яких він повинен подати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, внаслідок чого вказав неправдиву (у тому числі неповну) інформацію.

(підпункт 4.8 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

У [декларації](#) за 2015 рік Кандидат не вказав активи своєї дружини, Торчинюк Н. В. Кандидат пояснив Громадській раді доброчесності, що на момент подання електронної декларації в жовтні 2016 року він уже тривалий час не вів спільного побуту із дружиною, “не мав доступу до правовстановлюючих документів, де власником зазначена моя колишня дружина; електронна декларація подавалась вперше, як відомо, в той час, через перевантаження, погано працював веб-сайт НАЗК та відповідні державні реєстри”.

Громадська рада доброчесності враховує пояснення Кандидата в частині недекларування доходів дружини за 2015 рік. Водночас пояснення Кандидата в частині недекларування її активів спростовуються тим, що, по-перше, йому була відомою інформація про активи дружини, оскільки він вказував її у деклараціях за попередні роки. По-друге, і в паперовій декларації за 2015 рік (міститься в матеріалах досьє) Кандидат не відобразив інформації про статки дружини, а отже, погана робота веб-сайту НАЗК та державних реєстрів в жовтні-листопаді 2016 року не може пояснити невказання цієї інформації в декларації в березні 2016 року. По-третє, відповідаючи на інше питання Громадської ради доброчесності, Кандидат вказав, що 04.11.2016 він отримав витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно щодо себе, та надав його копію, внаслідок чого 05.11.2016 подав виправлену декларацію за 2015 рік.

Викладене підтверджує щонайменше той факт, що Кандидат не доклав усіх зусиль для того, аби отримати інформацію щодо активів дружини, та неналежно поставився до обов'язку правдиво задекларувати своє майно та майно членів родини.

5. Кандидат порушив вимоги щодо несумісності.

(підпункт 4.12 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

У квітні 2017 року в програмі антикорупційних журналістських розслідувань “Слідство.Інфо” було оприлюднено матеріал [“Суддя-господар з Рівного і словацький бізнес”](#), в якому йшлося про те, що Кандидат причетний до словацької компанії “Vellax”. Так, відповідно до [інформації з офіційного реєстру](#) Словаччини, Кандидат

впродовж певного періоду, який збігається з часом його перебування посаді судді, входив до складу довірених осіб компанії.

За даними журналістів, компанія зареєстрована із мінімально можливим статутним фондом розміром у 5 000 євро і кілька разів змінювала адресу реєстрації за понад три роки роботи. За тими ж адресами, що й у компанії “Vellex”, зареєстровані ще десятки фірм, частина з яких також з українським корінням.

Кандидат надав Громадській раді доброчесності копію нотаріально завіреного перекладу заяви від 18.04.2018 за підписом довіреної особи цієї компанії, відповідно до якої особа, що має ім'я, дату народження та адресу такі ж, як і в Кандидата, була довіреною особою компанії в період з 2014 по 2018 роки.

Кандидат пояснив, що у 2012 році видавав довіреність на ім'я юриста зі Словаччини Мартіна Раймана представляти його інтереси, а той, діючи без відома Кандидата, нібито зареєстрував його довіреною особою цієї компанії. Як стверджує Кандидат, він одразу ж анулював довіреність, коли дізнався про цей факт.

Пояснення Кандидата видаються Громадській раді доброчесності непереконливими, оскільки до складу довірених осіб компанії, як видно з витягу, тривалий входила також колишня дружина Кандидата. Більше того, Кандидат не надав копії документів, які підтверджують анулювання довіреності, та саму довіреність, яка би підтвердила, що Кандидат не уповноважував Мартіна Раймана вносити Кандидата до складу довірених осіб будь-яких компаній.

Також, за даними досьє, у 2016 році Кандидат щонайменше один раз перетинав кордон України зі Словаччиною, а, як згадувалось вище, загалом в період з 2013 по 2017 роки Кандидат здійснив 70 поїздок за кордон, переважно короткотривалих.

Кандидат також не відповів на питання, чи звертався до органів правопорядку з приводу незаконних дій з використання його персональних даних.

Таким чином, Кандидат не спростував сумніву щодо його причетності до діяльності компанії у Словаччині.

6. Кандидат допускав порушення правил етики у професійній діяльності, зокрема, порушував права журналістів.

(підпункт 4.1 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

02.04.2015 відбулися збори суддів Господарського суду Рівненської області з обрання голови суду. У зборах мали намір взяти участь журналісти місцевого видання “Четверта влада”. Однак до приміщення, де проводились збори, журналістів спочатку не пустили з посиланням на те, що вони не подали клопотання про свою участь, а

потім судді на зборах прийняли рішення, яким дозволили журналістам бути присутніми, однак заборонили проводити відеофіксацію.

На момент проведення зборів Кандидат був головою суду, а за результатами проведення зборів його обрали головою строком ще на два роки.

У перерві між Кандидатом та журналістом видання Дмитром Бондарем відбувся діалог такого змісту:

“Кандидат: Пошліться на норму закону. Ви будете трактувати судді, яка норма закону?”

Журналіст: 34 стаття Конституції зазначає, що громадяни мають право вільно збирати інформацію.

Кандидат: А ви знаєте, що суд - це режимна установа і є певний порядок відвідування?

Журналіст: Що стосується судових засідань, то безперечно, це регламентовано процесуальними кодексами.

Кандидат: Це є приміщення суду, і будь-яке перебування осіб, фото- і відео зйомка здійснюється лише в певний порядок.

Журналіст: На підставі якої норми закону?

Кандидат: Хочете офіційну відповідь? Вам підготують офіційну відповідь. Хочете просто поспілкуватися? Ви не подали жодної заяви. На словах просілі передать? В вас немає ні звернення, нічого. Хочу почути від вас: що ви хочете?

Журналіст: Пояснюю: мені необхідно зняти усіх суддів, зняти процес виборів, вас безпосередньо зняти як голову суду, зафіксувати це все на відео. Ви не є приватна структура, ви є суб'єктом владних повноважень, суд. Ви дієте за гроші платників податків

Кандидат: Це з вашої логіки. До оператора: Ви зараз не здійснюєте зйомку?

Оператор: Камера включена.

Кандидат (до оператора): У вас є дозвіл? До журналіста: Ви навіть не сформулювали, що ви хочете.

Журналіст: Я вам пояснив: ми хочемо здійснювати відеозйомку, знімати процес виборів суддів.

Кандидат: Ви це могли в встановлений законом порядок, в встановлений час подати заяву? До оператора: Виключіть будь ласка камеру. До журналіста: Щоб ми могли реалізувати вашу можливість участі.

Журналіст: Якби ви повідомили, що треба повідомити про участь для забезпечення технічної можливості. А на сайті було зазначено про якесь клопотання, яке законом не передбачено

Кандидат: Це не питання щодо участі, ви по-своєму трактуєте. Тепер слухайте мене. По-перше, зараз проходять збори суддів. Збори суддів - це найвищий орган суддівського самоуправління. На зборах суддів всі мають рівні права. Лише голосуванням визначаються будь-які питання, чи допуск журналістів. Там не розповсюджуються інші законні норми.

Журналіст: Всі законні норми розповсюджуються на всіх громадян.

Кандидат: Ви хто? Журналіст? Довіртеся юристу... Послухайте. Тільки що, 5 хвилин назад зборами суддів було вирішено допустити вас до проведення зборів суддів при одній умові: дозволити фотофіксацію, не дозволити відеофіксацію”.

Відео- та аудіозапис розмови Кандидата доступний за [посиланням](#).

Громадська рада доброчесності забезпечила Кандидату право на відповідь. У своїх поясненнях Кандидат вказав, що вважає свої дії правомірними, та на підтвердження цього послався на рішення судів у справі №817/1432/15, якими було [визнано законною](#) відмову журналісту фіксувати на відео хід проведення зборів суддів.

Не оцінюючи законність судових рішень, Громадська рада доброчесності, втім, звертає увагу на те, що дії Кандидата призвели до порушення одного з основоположних прав, а саме права на вільний доступ до інформації, закріпленого ст. 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Ці дії [наразі](#) оцінює Європейський суд з прав людини.

У поясненнях Кандидат зазначив таке: “Враховуючи всі обставини, для себе я дійшов Висновку, що можливо мені в той час не вистачило досвіду спілкування з журналістами, а як наслідок, я не зміг в доступній формі для журналістів донести правомірність своїх дій”. Очевидно, Кандидат не усвідомлює, що допустив порушення правил етики під час спілкування з журналістом, наголошуючи на тому, що йому не вдалось *доступно пояснити правомірність його дій.*

Бангалорські принципи поведінки суддів визначають, що суддя підтримує порядок та дотримується етикету в процесі всіх судових розглядів та поводить себе терпляче, гідно та ввічливо стосовно сторін судового засідання, присяжних, свідків, адвокатів та інших осіб, з якими суддя спілкується в своїй офіційній якості (п. 6.6). У [Коментарях](#) щодо цього принципу стверджується, що потрібно, аби суддя вживав розумних заходів

для забезпечення і підтримки порядку та етикету в суді на рівні, який потрібен для виконання завдання суді так, щоб це було правильно та справедливо і водночас переконувало адвокатів, сторони та публіку в такій правильності і справедливості.

Очевидно, дії Кандидата щодо заборони фіксацій ходу проведення зборів суддів та подальша комунікація з журналістом свідчать про те, що Кандидат не вживав розумних заходів для підтримки етикету, а в очах розсудливого спостерігача поведінка Кандидата не є правильною та справедливою.

На підставі викладених фактів Громадська рада доброчесності зробила оцінку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)

Протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)

26.07.2019 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 16-ма голосами з 18 голосів членів Ради.

У голосуванні взяли участь 16 членів:

- 1) Валько Вадим
- 2) Воробйов Євген
- 3) Жернаков Михайло
- 4) Куйбіда Роман
- 5) Кулібаба Андрій
- 6) Марчук Антон
- 7) Маселко Роман
- 8) Мелких Едуард
- 9) Моторевська Євгенія
- 10) Остапенко Дмитро
- 11) Соколенко Наталія
- 12) Стригун Дмитро
- 13) Сухоставець Роман
- 14) Чижик Галина
- 15) Шепель Тарас
- 16) Яким'як Олег

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)